NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT GOSPODARKI, SKARBU PAŃSTWA
I PRYWATYZACJI

Nr kontroli: KGP/41005/08
Nr ewid.: 39/2008/P07060/KGP

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2007 roku budżetu państwa w części 60 – Wyższy Urząd Górniczy

Warszawa maj 2008 r.

Misją	*Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*
Wizją	*Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2007 roku budżetu państwa w części 60 – Wyższy Urząd Górniczy

Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

(-) Andrzej Otrębski

Zatwierdzam:
(-) Stanisław Jarosz

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, …12 maja 2008 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
00-950 Warszawa
tel./fax: 0-22- 444 50 00
www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI 1

1. WPROWADZENIE 4

CEL I ZAKRES KONTROLI 4
METODYKA KONTROLI 4
UWARUNKOWANIA PRAWNE I ORGANIZACYJNE 4

2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI 6

OCENA OGÓLNA 6
SPRAWOZDAWCZOŚĆ 6
POŚWIADCZENIE RZETELNOŚCI KSIĄG RACHUNKOWYCH 6
UWAGI I WNIOSKI 7

3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI 8

DOCHODY 8
NALEŻNOŚCI 8
PLAN WYDATKÓW 8
WYDATKI 9
ROZLICZENIE ŚRODKÓW 10
ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA 10
POCHODNE OD WYNAGRODZEŃ 11
ZAKUPY TOWARÓW I USŁUG 11
WYDATKI MAJĄTKOWE 12
ZOBOWIĄZANIA 12
INNE USTALENIA KONTROLI 12

4. WYKONANIE PLANÓW FINANSOWYCH GOSPODARSTWA POMOCNICZEGO WUG .. 14

GOSPODARSTWO POMOCNICZE 14

5. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI 16

PROTOKÓŁ 16
WYSTĄPIENIE POKONTROLNE 16
FINANSOWE REZULTATY KONTROLI 16

Załączniki

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji – od 18 grudnia 2007 r. do 21 marca 2008 r. przeprowadziła, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1], kontrolę *Wykonanie budżetu państwa w 2007 r. w części* 60 – Wyższy Urząd Górniczy). Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2007 w tej części[2].
Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. i została przeprowadzona pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności w Wyższym Urzędzie Górniczym i jego gospodarstwie pomocniczym. Postępowanie kontrolne zostało zakończone 31 marca 2008 r.

Metodyka kontroli

Kontrola przeprowadzona została zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli[3] oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa na rok 2007[4].

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Dysponentem części 60 budżetowej państwa jest Prezes Wyższego Urzędu Górniczego. Według stanu na 31 grudnia 2007 r. w części 60 funkcjonowała jedna jednostka budżetowa będąca jednocześnie dysponentem III stopnia oraz jedno gospodarstwo pomocnicze.

Gospodarka finansowa części 60 - WUG podlega rygorom wynikającym z *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*[5]; *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*[6]; *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*[7] oraz innych przepisów określających gospodarkę finansową państwowych jednostek budżetowych.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest centralnym organem administracji rządowej powołanym na podstawie przepisów *ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze*[8] do wykonywania nadzoru górniczego Na mocy art. 108 ust. 1 tej *ustawy* Prezesowi WUG podlegają dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu

1 Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701.
2 Dz. U. Nr 15, poz. 90.
3 Por. http:/bip.nik.gov.pl/metodyka kontroli/px_kryteria_oc_wyk_budz.pdf.
4 Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kontrola_budzetowa.pdf
5 Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.
6 tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 233, poz. 1655.
7 tj. Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694 ze zm.
8 tj. Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.

górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji[9], określa m.in. sposób postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji górniczych, wysokość opłat pobieranych przez Urząd za stwierdzenie kwalifikacji górniczych, oraz wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej.

[9] Dz. U. Nr 84, poz. 755 ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa za 2007 r. w części 60 – Wyższy Urząd Górniczy.
Prezes Urzędu prawidłowo sprawował - określone w art.153 ust. 2 i 3 *ustawy o finansach publicznych* - nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu m.in. poprzez okresową analizę wykonania budżetu WUG. Sporządzane były oceny przebiegu wykonania zadań, realizacji dochodów i wydatków oraz wstępne oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych, stosownie do postanowień art. 47 ust. 2 *ustawy o finansach publicznych* i ustalonych procedur kontroli.

Kontrola NIK objęła m.in. dowody księgowe, sprawozdania, raporty finansowe i dokumenty poddane wewnętrznej kontroli finansowej, w szczególności w Biurze Administracyjno-Budżetowym WUG.

Sprawozdawczość

W odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej i rocznej WUG została wydana opinia bez zastrzeżeń. W wyniku badania wiarygodności ksiąg rachunkowych oraz przeniesień danych z ksiąg rachunkowych do sprawozdań budżetowych w Wyższym Urzędzie Górniczym Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że roczne sprawozdania budżetowe:
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetowych (Rb-28);
- o stanie środków na rachunkach bankowych (Rb-23)

oraz kwartalne sprawozdania o stanie należności (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z) zostały sporządzone terminowo i prawidłowo[10] w oparciu o dane z ewidencji księgowej.
Kontrola przenoszenia danych z 44 sprawozdań sporządzonych przez jednostki terenowe WUG do rocznych łącznych sprawozdań: Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-N, Rb-Z części 60 – Wyższy Urząd Górniczy nie wykazała błędów. Skontrolowane sprawozdania przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań.
Skontrolowane sprawozdania gospodarstwa pomocniczego WUG przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów oraz wydatków w 2007 r., a także należności i zobowiązań.

Poświadczenie rzetelności ksiąg rachunkowych

Najwyższa Izba Kontroli, wobec niestwierdzenia nieprawidłowości, pozytywnie ocenia skuteczność funkcjonowania procedur kontroli finansowej, poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodność ksiąg rachunkowych Urzędu i gospodarstwa pomocniczego. Powyższą ocenę sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg, badania losowej próby 114 dowodów księgowych

[10] Zasady sporządzania sprawozdań zostały określone przez Ministra Finansów w rozporządzeniu z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. nr 115, poz. 781 ze zm.).

w jednostce macierzystej – WUG oraz badania 17 dowodów księgowych obcych w jego gospodarstwie pomocniczym.
Doboru próby w Urzędzie dokonano metodą monetarną[11], a w gospodarstwie pomocniczym zastosowano metodę pełnego badania wszystkich dowodów księgowych obcych. Łączna wartość operacji udokumentowanych wylosowanymi dowodami księgowymi wyniosła 2 637,4 tys. zł, a dowodami z gospodarstwa pomocniczego – 20,8 tys. zł, czyli ok. 5,1% łącznej wartości wydatków zrealizowanych w części 60 w roku 2007.

Uwagi i wnioski

Urząd podjął zbyt późno działania w sprawie realizacji wyroku sądowego w sprawie odszkodowań za szkody górnicze, co spowodowało konieczność naliczenia i wypłaty odszkodowań powiększonych o odsetki w kwocie 1 071 zł (str. 10 *Informacji*). Ponadto, NIK zwróciła uwagę na koszty użytkowania kart płatniczych, które były niewspółmiernie wysokie w stosunku do wydatków dokonanych przy użyciu tych kart (str. 10 *Informacji*).

Wyniki kontroli wskazują na konieczność:
1. Przeprowadzenia przez WUG postępowania wewnętrznego w celu wyjaśnienia przyczyn oraz ustalenia osób odpowiedzialnych za opóźnienie w wypłacie odszkodowań.
2. Podjęcia działań w celu obniżenia prowizji za użytkowanie kart płatniczych.

[11] Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

Dochody

Dochody zrealizowane w części 60 – Wyższy Urząd Górniczy w roku 2007 wyniosły 1 663,0 tys. zł, czyli 123,3% kwoty zaplanowanej i 110,4% dochodów roku 2006.
Tak znaczne przekroczenie planu dochodów spowodowane zostało wzrostem kwoty opłat egzaminacyjnych wnoszonych przez kandydatów ubiegających się o stwierdzenie kwalifikacji wymaganych od kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych oraz mierniczego górniczego i geologa górniczego.

Nieplanowany dochód Urzędu, w kwocie 37 410,0 zł, stanowiły wpływy z tytułu kar umownych, pobieranych od niesolidnych dostawców towarów i usług.

W toku poprzednich kontroli budżetowych NIK zwróciła uwagę na konieczność wypracowania i stosowania w umowach zawieranych przez Urząd, postanowień dotyczących kar za nieterminową realizację usług i dostaw, skutecznie zabezpieczających interesy WUG. Ponadto, na podstawie analizy umów, Izba wskazywała na niewystarczające zabezpieczenie interesów Urzędu - ze względu na zbyt niską wysokość kar umownych.

Dane o dochodach przedstawiono w załączniku nr 1 do informacji.

W wyniku kontroli 100% dochodów zrealizowanych w części 60, Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że dochody budżetu państwa były przez Wyższy Urząd Górniczy rzetelnie pobierane, ewidencjonowane oraz przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminach określonych w *rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*[12].

Należności

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. należności wyniosły 0,9 tys. zł i były niższe o 50% w porównaniu do roku 2006. Powstały one z tytułu zaległości w opłacie czynszu i zostały w całości uregulowane w styczniu i lutym 2008 r.

Plan wydatków

Zaplanowany dla części 60 w ustawie budżetowej limit wydatków (w kwocie 52 887 tys. zł) został w trakcie roku zwiększony – przez przeniesienia środków z rezerwy celowej - o 245,3 tys. zł oraz o środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa w kwocie 104,6 tys. zł. Ponadto budżet Wyższego Urzędu Górniczego został zmniejszony o kwotę 125,0 tys. zł, wskutek przeniesienia planowanych wydatków budżetowych pomiędzy częściami budżetowymi, na podstawie *rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie przeniesienia niektórych planowanych dochodów i wydatków oraz limitów zatrudnienia i kwot wynagrodzeń określonych w ustawie budżetowej na rok 2007*[13].

[12] Dz. U. nr 116, poz. 784 ze zm.
[13] Dz. U. nr 102, poz. 695

Środki z rezerw celowych budżetu państwa przeznaczone były na sfinansowanie wydatków płacowych, w szczególności na wynagrodzenie i odprawę dla odwołanego prezesa (103,4 tys. zł); wypłatę dodatków dla mianowanych urzędników służby cywilnej (52,7 tys. zł); nagrodę jubileuszową dla osoby zajmującej kierownicze stanowisko państwowe (11,2 tys. zł) oraz na sfinansowanie zobowiązań wynikających z wyroków sądowych, wydanych w związku z odpowiedzialnością Skarbu Państwa za szkody górnicze na podstawie art. 96 ustawy. *Prawo geologiczne i górnicze* (78 tys. zł).

Ponadto w trakcie roku budżetowego dokonano sześciu przeniesień wydatków między rozdziałami i paragrafami klasyfikacji budżetowej.
Ostatnich zmian w budżecie jednostki dokonano w dniu 11 grudnia 2007 r. Były one celowe dla funkcjonowania Urzędu. Zmiany w planie finansowym WUG dokonane zostały, z zachowaniem zasad określonych w art. 148 ustawy *o finansach publicznych*; były celowe i właściwie udokumentowane.

Wydatki

Wydatki wyniosły 50 889,2 tys. zł i były o 4,2% niższe od planu po zmianach. Całość wydatków została zrealizowana wyłącznie w dziale 750 – *Administracja publiczna*.

Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła przekroczeń limitów wydatków w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej. Niższe od planowanego wykonanie wydatków wynikało z faktu niewykonania planu zatrudnienia. Różnica między planem zatrudnienia w 2007 r., a jego realizacją wyniosła 61 etatów (wykonanie planu zatrudnienia wyniosło 89,3%).

Dane o wydatkach przedstawiono w załączniku nr 2 do informacji.

Nie wykorzystano środków z rezerw w kwocie 12,6 tys. zł, w tym z rezerwy celowej - kwoty 4,1 tys. zł w związku z przebywaniem mianowanych urzędników na zwolnieniach lekarskich (za okres choroby wypłacany jest dodatek służby cywilnej w wysokości 80% przyznanego) oraz z rezerwy ogólnej - kwoty 8,5 tys. zł, w związku z tym, że koszt badań i ekspertyz dotyczących przyczyn wypadku w KWK „Halemba", finansowanych z tego źródła - okazał się niższy od zaplanowanego. Niewykorzystana kwota rezerw została zwrócona do Ministerstwa Finansów w dniu 2 stycznia 2008 r.

Biorąc powyższe od uwagę, Najwyższa Izba Kontroli nie zgłasza zastrzeżeń do sposobu planowania wydatków w Wyższym Urzędzie Górniczym.

Izba stwierdziła jednostkowy przypadek niewłaściwej realizacji obowiązków wynikających z odpowiedzialności Skarbu Państwa, reprezentowanego przez organ dozoru górniczego, z tytułu szkód spowodowanych ruchem zakładów górniczych. W toku kontroli stwierdzono, że doszło do opóźnienia w wykonaniu wyroku sądowego, przyznającego odszkodowanie za szkody górnicze.

Na podstawie art. 96 *ustawy Prawo geologiczne i górnicze*, w razie braku przedsiębiorcy odpowiedzialnego za szkodę wywołaną ruchem zakładu górniczego albo jego następcy prawnego, roszczenia odszkodowawcze określone w dziale V tej ustawy przysługują przeciwko Skarbowi Państwa, reprezentowanemu przez właściwy miejscowo organ nadzoru górniczego. Organ ten posiada kompetencje do reprezentowania Skarbu Państwa w procesach sądowych, jako organ właściwy w rozumieniu art.

67 § 2 *Kodeksu postępowania cywilnego*[14]. W przedmiotowym przypadku organem tym był Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach. Przedłużanie się postępowania w sprawie naprawienia szkód było spowodowane m.in. koniecznością pozyskania przez sąd opinii biegłych badających związek przyczynowy między powstałą szkodą, a eksploatacją górniczą, a także bezskutecznego odwoływania się WUG od kolejnych wyroków.

Urząd podjął zbyt późno działania po otrzymaniu informacji z Prokuratorii Generalnej o odmowie wniesienia kasacji do Sądu Najwyższego. Zawiadomienie w tej sprawie wpłynęło do OUG w Gliwicach w dniu 10 lipca 2007 r., a realizacja wyroku nastąpiła dopiero po 62 dniach, tj. w dniu 10 września 2007 r. W rezultacie opóźnienia w realizacji wyroku, wystąpiła konieczność wypłaty odszkodowań powiększonych o ustawowe odsetki w kwocie 1 071,0 zł.

W związku z tym, że powyższa nieprawidłowość stanowi niewykonanie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, którego skutkiem jest zapłata odsetek[15], w wystąpieniu pokontrolnym NIK wnioskowała o przeprowadzenie wewnętrznego postępowania wyjaśniającego w powyższej sprawie, zmierzającego do ustalenia przyczyn i osób odpowiedzialnych za powstanie opóźnienia w wypłacie odszkodowania.

Wyższy Urząd Górniczy zawarł cztery umowy o korzystanie z kart płatniczych Visa Business typu *charge*, wydanych przez Kredyt Bank SA. II Oddział w Katowicach. Limit każdej z kart wykorzystywanych przez Prezesa WUG, dwóch Wiceprezesów oraz Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego wynosił 5 000 zł. Środki do wykorzystania przy użyciu kart musiały być zabezpieczone przez Urząd na wyodrębnionym rachunku bankowym, który był obciążany w momencie księgowania wydatku (inaczej niż w przypadku kart kredytowych, gdzie rachunek karty jest obciążany w dacie wymagalnej zapłaty). W 2007 r. przy użyciu kart płatniczych dokonano wydatków w łącznej kwocie 3 412,6 zł, a prowizje bankowe z tytułu ich użytkowania wyniosły aż 1 891,0 zł. Koszty użytkowania kart płatniczych w Urzędzie są niewspółmiernie wysokie w stosunku do rzeczywistych wydatków poniesionych przy ich użyciu.

Rozliczenie środków

Ministerstwo Finansów przekazało w 2007 r. na rachunek Wyższego Urzędu Górniczego kwotę 53 112,0 tys. zł. Niewykorzystane środki budżetowe (2 222,6 tys. zł) zostały zwrócone na centralny bieżący rachunek budżetu państwa w terminie określonym w § 14 ust. 5 pkt 2) *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie w części 60 wyniosło w 2007 roku 495 osób i było niższe od planowanego o 15 osób (wykonanie planu w 97,1%). Wszystkie osoby zatrudnione były w dziale 750 – Administracja publiczna.

Przyczyną niewykonania planu zatrudnienia był brak kandydatów do pracy. W 2007 r. Urząd przeprowadził 118 postępowań związanych z naborem do pracy,

[14] Dz. U. nr 43, poz. 296 ze zm.

[15] Por. art. 16 ust. 1 *ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych* (Dz. U. z 2005 r. nr 14, poz. 114 ze zm.).

w wyniku których przyjęto do pracy jedynie 73 pracowników. Przyczyną braku rozstrzygnięć części naborów był brak w rejonach niegórniczych osób spełniających postawione w ogłoszeniu kryteria, w tym posiadających wymagane kwalifikacje do podjęcia pracy w górnictwie. Stwierdzono również przypadki rezygnacji z zatrudnienia wyłonionych w konkursie kandydatów, ze względu na proponowaną zbyt niską wysokość wynagrodzenia.

Niewykonanie planu zatrudnienia nie wpłynęło negatywnie na wykonywanie zadań statutowych Urzędu, gdyż postawione przed Urzędem zadania zostały wykonane kosztem zwiększenia nakładów pracy innych pracowników.

Łączne wydatki na wynagrodzenia w części 60 wyniosły 34 980,5 tys. zł i stanowiły 95,0% wielkości planowanej po zmianach. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wyniosło 5 889,0 zł, w tym w dziale 750 – również 5 889,0 zł. W porównaniu do 2006 r., przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło o 0,2 %.
Limit wydatków na wynagrodzenia nie został przekroczony.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach zostały przedstawione w załączniku nr 3 do informacji.

Pochodne od wynagrodzeń[16]

Wyższy Urząd Górniczy przekazywał składki na ubezpieczenia społeczne – kwota 5 273,8 tys. zł; zdrowotne – 2 505,6 tys. zł; Fundusz Pracy – 804,1 tys. zł oraz należne wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 307,9 tys. zł, w terminach określonych w art. 47 ust. 1 pkt 2 *ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych*[17] i art. 49 ust. 2 *ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*[18].

Planowane wynagrodzenia pracowników WUG wraz z pochodnymi, które wyniosły 43 039,3 tys. zł, zostały zrealizowane w 95,2% (kwota 40 979,0 tys. zł). Niewykorzystane środki na wynagrodzenia, w kwocie 2 060,7 tys. zł zostały zwrócone do budżetu państwa.

Zakupy towarów i usług

Wydatki w paragrafach: 4210 (zakup materiałów i wyposażenia), 4270 (zakup usług remontowych), 4300 (zakup usług pozostałych), 4400 (opłaty czynszowe za pomieszczenia biurowe), 4410 (podróże służbowe krajowe), 4590 (kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych), 4750 (zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji), 606 (wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych) wyniosły 7 446,3 tys. zł. Kontrolą objęto wydatki na kwotę 5 597,9 tys. zł, tj. 75,2% wydatków ogółem.

Kontrola wybranych wydatków na zakup materiałów i wyposażenia i usług (35,4% wydatków w części 60 na zakupy towarów i usług) wykazała, że były one dokonywane na zasadach określonych w art. 35 ust. 1 i 3 *ustawy o finansach publicznych*,

[16] Kontrolą objęto zarówno składki zaliczane do wydatków budżetu państwa, jak i składki przekazywane do ZUS i NFZ z wynagrodzeń pracowników.
[17] t.j. Dz. U. z 2007 r. nr 11, poz. 74 ze zm.
[18] tj. Dz. U. z 2008 r. nr 14, poz. 92.

tj. w sposób celowy i oszczędny. Nie stwierdzono naruszeń przepisów *ustawy Prawo zamówień publicznych*.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe wyniosły 1 077,5 tys. zł, tj. 99,8% limitu (1 080 tys. zł). Przeznaczono je na wydatki i zakupy jednostki macierzystej – WUG oraz jednostek podległych.

Wydatki majątkowe zostały zrealizowane zgodnie z przyjętym planem rzeczowym, przeznaczono na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania, samochodów osobowych i sprzętu biurowego.

Ze środków przeznaczonych na wydatki majątkowe wyposażono Urząd i jednostki podległe w nowoczesny sprzęt komputerowy i biurowy, oraz rozpoczęto proces okablowania strukturalnego siedziby WUG. Zakupiono dwa samochody osobowe; po jednym dla kierownictwa Urzędu i jego jednostki terenowej.

Urząd w pełni zrealizował wniosek pokontrolny NIK, sformułowany w wyniku kontroli wykonania budżetu w cz. 60 w 2006 r., dotyczącego zapewnienia wzmożonego nadzoru służbowego nad przygotowaniem i przebiegiem postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

Zobowiązania

Na koniec 2007 r. w części 60 zobowiązania ogółem wyniosły 3 488,9 tys. zł i były o 2,2% niższe niż w 2006 r.

Na koniec 2007 r. w części 60 nie było wymagalnych (przeterminowanych) zobowiązań.

Nie wystąpiły przypadki przekroczenia zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań.

Inne ustalenia kontroli

Audyt wewnętrzny i kontrola finansowa Urzędu przeprowadzone były w sposób planowy i obejmowały 5 zadań audytowych oraz 8 kontroli finansowych, w tym sprawdzających realizację ubiegłorocznych zaleceń wydanych przez Dyrektora Generalnego Urzędu.

Sprawowanie nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej Urzędu i podległych jednostek dokonywane było zgodnie z *Decyzją nr 5 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 9 czerwca 2006 r. w sprawie wprowadzenia procedur kontroli finansowej w urzędach górniczych*.

Powołana decyzją Prezesa WUG Komisja Inwentaryzacyjna oraz zespół spisowy, przeprowadziły inwentaryzację składników majątkowych na dzień 31.12.2007 r. drogą spisu z natury gotówki w kasie i czeków oraz zapasów materiałowych znajdujących się w magazynie gospodarczym. Pozostałe składniki aktywów i pasywów zostały porównane poprzez weryfikację danych znajdujących się na kontach księgowych. Zobowiązania, należności sporne i wątpliwe, należności od pracowników i z tytułów publicznoprawnych oraz fundusze jednostki, a także pozostałe aktywa i pasywa zostały zinwentaryzowane poprzez weryfikację danych księgowych i poprzez

potwierdzenie salda środków pieniężnych w bankach. Przeprowadzono również spis z natury w magazynie gospodarczym.

Dowody źródłowe stanowiące podstawę obrotu magazynowego zostały wystawione na wszystkie materiały przyjęte i wydane z magazynu i zostały ujęte w ewidencji szczegółowej i pokrywają się z ewidencją księgową.

Inwentaryzacja w Urzędzie została przeprowadzona i rozliczona zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 3 *ustawy o rachunkowości*. Komisja inwentaryzacyjna powołana decyzją Prezesa WUG nie stwierdziła różnic pomiędzy stanem faktycznym, a stanem ewidencyjnym składników majątkowych, ujętych w księgach rachunkowych. Spis nie wykazał także różnic magazynowych.

Najwyższa Izba Kontroli[19] przeprowadziła na przełomie 2006 r. i 2007 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym w Katowicach doraźną kontrolę wybranych zagadnień funkcjonowania nadzoru górniczego w latach 1998-2006. W wyniku tej kontroli została oceniona negatywnie organizacja pracy oraz zasady finansowania, powoływanych przez Prezesa WUG, specjalnych *komisji*[20] do kompleksowego opiniowania stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych oraz zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ich ruchem. Także negatywnie został oceniony brak właściwego nadzoru Prezesa WUG nad działalnością tych komisji. Stwierdzono m.in., że niektóre *komisje*, które zgodnie z postanowieniami zarządzeń powołujących je, miały być organami opiniodawczo-doradczymi Prezesa WUG, w znacznym zakresie swojego działania, w praktyce, prowadziły odpłatną działalność opiniodawczo-doradczą na rzecz przedsiębiorców, wykorzystując autorytet i pozycję WUG. W ocenie NIK, przyjęte i stosowane w praktyce zasady organizacji pracy oraz finansowania *komisji* obarczone były szeregiem istotnych nieprawidłowości, których część sprzyjała możliwości wystąpienia zjawisk korupcjogennych.

Ustalenia tej kontroli zostały przedstawione w *Informacji o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2006 roku w części 60 - Wyższy Urząd Górniczy*[21].

Wystąpienie pokontrolne NIK, zostało sporządzone na podstawie ustaleń powyższej kontroli w dniu 19 kwietnia 2007 r. Zawarto w nim szereg wniosków pokontrolnych dotyczących m.in. uporządkowania prac oraz kompetencji ww. *komisji*, jak również wzmocnienia nadzoru nad ich funkcjonowaniem i zapewnienia sporządzania przez nie rzetelnej sprawozdawczości. NIK postulowała także zmniejszenie liczby i składów osobowych *komisji* oraz zapewnienie prowadzenia ich obsługi przez Wyższy Urząd Górniczy i finansowania tej działalności w całości ze środków budżetowych. Część wniosków NIK dotyczyła sytuacji związanych z występowaniem konfliktu interesów, np.: postulat podjęcia działań w celu wyeliminowanie przypadków: wydawania decyzji administracyjnych, zobowiązujących przedsiębiorców do angażowania członków *komisji* w prace kopalnianych zespołów opiniodawczych; odpłatnego wykonywania przez członków *komisji* prac na rzecz przedsiębiorców - podlegających następnie opiniowaniu przez te *komisje*, a także powoływania w skład *komisji*, badających przyczyny i okoliczności wypadków, specjalistów związanych z przedsiębiorcą, u którego zaistniało zdarzenie.

---

19 Delegatura w Katowicach.

20 Powoływanych przez Prezesa WUG na podstawie na podstawie art. 107 ust. 8 pkt 3 ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*.

21 Nr ewid. 25/2007/P06055/KGP

Udzielając odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne NIK[22], Prezes Wyższego Urzędu Górniczego poinformował o podjęciu działań zmierzających do realizacji wniosków pokontrolnych NIK, m.in.:

- na podstawie zarządzeń Prezesa zlikwidowano jedną *komisję*, natomiast z siedmiu *komisji* utworzono trzy; dzięki tym działaniom liczba *komisji* uległa zmniejszeniu z dziesięciu do pięciu, zmniejszono także ich składy osobowe – ze 185 osób w 2006 r. do 117 na koniec 2007 r.
- zapewniono obsługę administracyjną i finansową *komisji* przez WUG oraz Główny Instytut Górnictwa.
- Prezes WUG nakazał przewodniczącym *komisji* przestrzeganie jednolitych zasad ich finansowania w zakresie stawek wynagrodzeń za udział w posiedzeniach oraz wynagrodzeń za sporządzanie recenzji specjalistycznych.
- zmniejszenie ilości *komisji*, ich składów osobowych, wprowadzenie jednolitych stawek oraz ograniczenie ilości opracowywanych koreferatów doprowadziło do zmniejszenia kosztów funkcjonowania *komisji* o ok. 629 tys. zł (450 tys. zł na koniec 2007 r. - w porównaniu do 1 079 tys. zł na koniec 2006 r.).
- dyrektorzy właściwych jednostek organizacyjnych WUG zostali zobowiązani do określenia szczegółowych obowiązków i uprawnień pracowników wyznaczonych do udziału w posiedzeniach *komisji*, m.in. w odniesieniu do legalności rozwiązań proponowanych podczas posiedzeń, eliminowania potencjalnych konfliktów interesów i generowania dodatkowych, zbędnych kosztów dla przedsiębiorców w związku z uchwałami komisji (np. konieczność opracowania dodatkowych ekspertyz).
- w aktach normatywnych powołujących *komisje* zostaną ustalone takie zasady ich działania, które wyeliminują przypadki formułowania uchwał zawierających nakazy bądź zobowiązania pod adresem przedsiębiorców.
- zagwarantowano w budżecie WUG na rok 2008 środki na finansowanie całości funkcjonowania *komisji* - w kwocie 650 tys. zł.
- W przypadku konieczności powołania *komisji* do zbadania przyczyn i okoliczności nadzwyczajnego zdarzenia przestrzegana będzie zasada odpowiedniego doboru członków tych *komisji.*

4. Wykonanie planów finansowych gospodarstwa pomocniczego WUG

Gospodarstwo pomocnicze

Gospodarstwo pomocnicze Wyższego Urzędu Górniczego funkcjonowało pod nazwą Zakład Obsługi Gospodarczej WUG. Do zadań ZOG należało: prowadzenie transportu samochodowego Urzędu, obsługa gospodarcza budynków będących w zarządzie WUG, a znajdujących się w Katowicach, łącznie z lokalami użytkowymi, obsługa dyspozytorni i portierni WUG oraz prowadzenie działalności wydawniczej – wydawanie miesięcznika pod nazwą „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie".

Przychody gospodarstwa pomocniczego w 2007 r. wyniosły 919,7 tys. zł. i były niższe o 5,1%, od kwoty planowanej (po zmianach).

[22] Pisma z 15 maja 2007 r. i z 18 lutego 2008 r.

Wydatki (koszty) gospodarstwa pomocniczego w 2007 r. wyniosły 918,1 tys. zł i były o 5,3% niższe od kwoty planowanej (po zmianach) oraz o 3,2% wyższe niż wykonanie w 2006 r. Wpłata do budżetu wyniosła 0,3 tys. zł i stanowiła 30% wpłaty zrealizowanej w poprzednim roku.

Przeciętne zatrudnienie w gospodarstwie pomocniczym w 2007 r. wyniosło 15 osób. W porównaniu do 2006 r. przeciętne zatrudnienie w 2007 r. było niższe o 3 osoby, tj. o 16,7%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego) w 2007 r. wyniosło w gospodarstwie pomocniczym 2 272,0 zł. W porównaniu do 2006 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło o 18%.

Zobowiązania ZOG wyniosły 47,1 tys. zł. Stanowiły je głównie zobowiązania wobec pracowników gospodarstwa pomocniczego związane z wypłatą dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi – kwota 45,7 tys. zł.

Należności ZOG wyniosły 57,0 tys. zł. Składały się na nie należności z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego do wypłaty wraz z pochodnymi (ww. kwota 45,7 tys. zł), wartość reklamy umieszczonej w dzienniku wydawanym przez WUG (7,3 tys. zł) oraz kwota nadpłaty podatków (4,0 tys. zł.), zwróconych przez urząd skarbowy w 2008 r.

Kontrola gospodarstwa pomocniczego nie wykazała nieprawidłowości. NIK nie wnosi uwag do sposobu funkcjonowania ZOG i jego rozliczeń z jednostką macierzystą. Na podstawie badania wyciągów z kont stwierdzono, że gospodarstwo pomocnicze sprzedawało jednostce macierzystej usługi według kosztów własnych.

5. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Protokół

Protokół z kontroli podpisano bez zastrzeżeń w dniu 31 marca 2008 r.

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 4 kwietnia 2008 r. NIK wystosowała do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wystąpienie pokontrolne, formułując wnioski dotyczące zapewnienia terminowej realizacji zobowiązań wynikających z prawomocnych wyroków sądowych oraz przeprowadzenia postępowania wewnętrznego w celu wyjaśnienia przyczyn oraz ustalenia osób odpowiedzialnych za opóźnienie w wypłacie odszkodowań za szkody górnicze. W wystąpieniu pokontrolnym NIK postulowała również o podjęcie działań zmierzających do obniżenia prowizji za użytkowania kart płatniczych. wnioskując o usunięcie stwierdzonych uchybień.
W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne z 22 kwietnia 2008 r., Prezes Wyższego Urzędu Górniczego poinformował o przystąpieniu do realizacji wniosków pokontrolnych.

Finansowe rezultaty kontroli

Na finansowe rezultaty kontroli złożyły się nieprawidłowości w kwocie 1 071 zł. Powyższą kwotę stanowiły odsetki za opóźnienie w zapłacie zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych. Ustalenie opisano na str. 9 *Informacji*
Ponadto odnotowano korzyści w kwocie 37 410 zł, wynikające z wpływów z tytułu kar umownych, pobieranych przez WUG od niesolidnych dostawców towarów i usług (str. 8 *Informacji*).

załącznik nr 1

Dochody budżetowe

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2006 r.	2007 r.		5:3	5:4
			Plan wg ustawy budżetowej	Wykonanie		
		tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	**Część 60** ogółem, Wyższy Urząd Górniczy w tym:	**1 507**	**1 349**	**1 663**	**110,4**	**123,3**
1.1.	**dział 750** Administracja Publiczna	**1 507**	**1 349**	**1 663**	**110,4**	**123,3**
1.1.1.	**rozdział 75001** Urzędy Naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	**1 507**	**1 349**	**1 663**	**110,4**	**123,3**
1.1.1.1	**§ 0690** Wpływy z różnych opłat	1 348	1 213	1 411	104,7	116,3
1.1.1.2	**§ 0750** Dochody z najmu i dzierżawy składników majątk.	117	123	117	100	95,1
1.1.1.3	**§ 0870** Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	19	10	50	263,2	500,0
1.1.1.4	**§ 0920** Pozostałe odsetki	4	2	7	175,0	350,0
1.1.1.5	**§ 0970** Wpływy z różnych dochodów	19	1	77	405,3	7 700
1.1.1.6	**§ 2380** Wpłata do budżetu części zysku gospodarstwa pomocniczego	-	-	1	-	-

załącznik nr 2

Wydatki budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2006r.*	2007 r.				6:3	6:4	6:5
			Plan	Plan po zmianach	Wykonanie*	w tym: wydatki niewygasające			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
1	**Część 60** Wyższy Urząd Górniczy ogółem: w tym:	**52 078**	**52 887**	**53 112**	**50 889**	-	98	96	96
1.1.	**dział 750** Administracja Publiczna	52 078	52 887	53 112	50 889	-	98	96	96
1.1.1	**rozdział: 75001** Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	21 479	20 524	23 663	22 584	-	105	110	95
1.1.2	**rozdział: 75007** Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej	30 599	32 363	29 449	28 305	-	93	87	96

załącznik nr 3

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Wyszczególnienie		Wykonanie 2006 r.			Wykonanie 2007 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70***	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70***	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	**część 60 Wyższy Urząd Górniczy ogółem**	**521**	**36 734**	**5 876**	**495**	**34 980**	**5 889**	**100,2**
	02 osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	3	407	11 306	3	473	13 139	116,2
	1. bez rezerw celowych	*3*	*381*	*10 580*	*3*	*364*	*10 110*	*95,6*
	03 osoby zaliczane do członków korpusu służby cywilnej	459	32 033	5 816	420	28 162	5 588	96,1
	16 osoby zajmujące wysokie stanowiska państwowe niebędące kierowniczymi stanowiskami państwowymi	0	0	0	16	1 922	10 010	
	01 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	59	4 294	6 065	56	4 423	6 582	108,5
1.1	**dział 750 Administracja publiczna**	**521**	**36 734**	**5 876**	**495**	**34 980**	**5 889**	**100,2**
1.1.1.	**rozdział 75001** Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej wg stanu zatrudnienia							
	02 osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	3	407	11 306	3	473	13 139	116,2
	03 osoby zaliczane do członków korpusu służby cywilnej	134	10 118	6 292	121	8 466	5 831	92,7
	16 osoby zajmujące wysokie stanowiska państwowe niebędące kierowniczymi stanowiskami państwowymi	0	0	0	16	1 922	10 010	
	01 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	0	0	0	1	17	1 417	

Wyszczególnienie		Wykonanie 2006 r.			Wykonanie 2007 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70***	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70***	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1.2	**rozdział 75007** Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej							
	01 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	59	4 294	6 065	55	4 406	6 676	110,0
	03 osoby zaliczane do członków korpusu służby cywilnej	325	21 915	5 619	299	19 696	5 489	97,7

załącznik nr 4

Kalkulacja oceny końcowej część 60 Wyższy Urząd Górniczy

Oceny wykonania budżetu części 60 – Wyższy Urząd Górniczy dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2007 roku*[23].

Grupa I

Dochody: 1 663 tys. zł Wydatki : 50 889,2 tys. zł

Łączna kwota G: 52 552,2 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: Ww = W : G

Wskaźnik: 0,9684

Waga dochodów w łącznej kwocie Wd = D : G

Wskaźnik: 0,0316

Nieprawidłowości w dochodach nie wystąpiły.

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna

Nieprawidłowości w wydatkach: 1 071 zł. Udział w wydatkach 0,002 %

W rezultacie opóźnienia w realizacji wyroku sądowego powstała konieczność wypłaty odszkodowań powiększonych o ustawowe odsetki.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna

Wynik końcowy Wk: 5 x 0,9684 + 5 x 0.0316 = 5.

[23] Por. również http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kryteria_oc_wyl_budz.pdf

załącznik nr 5

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
8. Komisja Gospodarki
9. Komisja Ochrony Środowiska
10. Minister Finansów
11. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego
12. Minister Sprawiedliwości
13. Minister Środowiska